

Zagreb, 30. listopada 2024.

IZJAVA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

NAPADNO MEDIJSKO ŠIRENJE NEISTINA O AKADEMIJI

Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU) želi upoznati javnost sa svojim stajalištima o pitanjima koja pojedinci koriste za medijske istupe s neistinama o HAZU. Povod za te istupe jesu četiri načela kojima se rukovode Predsjedništvo i Uprava Akademije.

1. HAZU ŽELI POMLADITI SVOJE ČLANSTVO

PREPORUČUJE SE DA SE ZA ČLANOVE SURADNIKE IZABIRU PREDLOŽENICI DO NAVRŠENIH PEDESET GODINA ŽIVOTA, KAO I DA SE NAKON DESET GODINA ONI NE IZABIRU U TRAJNO SURADNIČKO ZVANJE, OSIM IZNIMNO.
PREPORUČUJE SE DA SE ZA REDOVITE ČLANOVE IZABIRU PREDLOŽENICI DO NAVRŠENIH SEDAMDESET GODINA ŽIVOTA, OSIM IZNIMNO.

Prethodna je praksa podrazumijevala da se članovi suradnici, ako ne budu u međuvremenu izabrani u redovito članstvo, nakon isteka razdoblja od deset godina u pravilu reizabiru i time ostaju u trajnom statusu člana suradnika do kraja života. Treba naglasiti da je broj članova suradnika ograničen, a iskustvo je pokazalo da, osim iznimaka, aktivan doprinos Akademiji jenjava u članova suradnika nakon što prijeđu u pozne godine i trajno suradničko zvanje. Predsjedništvo je također usvojilo privremenu strategiju, u kojoj se preporučuje da se za članove suradnike izabiru osobe do pedeset godina starosti, kako bi se omogućio odabir što aktivnijih članova u naponu stvaralačke snage. Pritom, svi članovi suradnici, kako tijekom suradničkoga statusa tako i nakon isteka mandata od deset godina, mogu biti predlagani i izabrani u redovite članove. Naime, suradničko članstvo u pravilu podrazumijeva priliku članu suradniku za stjecanje uvjeta za izbor u redovito članstvo.

Uostalom, kao što se na sveučilištima u trajno zvanje biraju samo redoviti profesori, a ne docenti ili izvanredni profesori, tako je logično da izbor u zvanje članova suradnika ne bude trajan, nego jedino izbor u redovite članove.

Aktualna preporuka Predsjedništva HAZU da se redovite članove u pravilu izabire do navršene sedamdesete godine života, u skladu je s namjerom pomlađivanja redovitoga članstva, radi njegova što većeg doprinosa aktivnostima Akademije u razdoblju nakon izbora. Iznimno postoji mogućnost za izbor redovitog člana u dobi iznad sedamdeset godina.

Naglašavamo da HAZU izabire svoje članove tako da ne krši niti Statut niti zakonom propisane uvjete. Članstvo u Akademiji nije nečije pravo, nego samo mogućnost, a na Akademiji je da ocijeni kada i hoće li nekoga izabrati u svoje članstvo.

2. NE NEPOTIZMU U HAZU

PREPORUČENO JE DA SE U ISTI RAZRED NE BIRAJU SUPRUŽNICI NITI NAJBЛИŽI SRODNICI

Jedna dosadašnja članica suradnica HAZU, ali i supruga akademika u istome akademijinu razredu, nije izabrana za redovitu članicu, zbog čega se optužuje Uprava i Predsjedništvo. Istina jest, da donedavna članica suradnica niti jednom nije bila nominirana od pripadajućega Razreda kao predloženica za izbor u akademkinju na Skupštini HAZU, pa su prigovori da su Uprava i Predsjedništvo zapriječili njezin izbor usprkos odluci Razreda neistiniti.

Točno jest da je Predsjedništvo HAZU zauzelo načelan stav da se u isti razred HAZU ne bi trebali izabirati supružnici kao niti najbliži srodnici. Objašnjenje je jednostavno.

Hrvatska je nažalost još uvijek bremenita nepotizmom na mnogim razinama, a to se percipira kao jedan od glavnih problema u društvu i čest razlog koji mlade ljude potiče da napuštaju Domovinu. Stoga Akademija mora u tim pitanjima biti beskompromisna i postojana, kao primjer čestitosti. Dopusti li se nepotizam u HAZU, u vrhovnoj ustanovi hrvatske znanosti, kulture i umjetnosti, što još preostaje?

3. HAZU USTRAJE NA TAJNOM GLASOVANJU PRILIKOM IZBORA

NA SKUPŠTINI SE TAJNIM GLASOVANJEM BIRAJU REDOVITI ČLANOVI, DOPISNI ČLANOVI I ČLANOVI SURADNICI

Predlaganje kandidata za redovite, dopisne i suradne članove obavlja se u razredima Akademije. Razredi nakon detaljnih rasprava o prispjelim prijedlozima 3

za buduće članove, tajnim glasovanjem nominiraju predloženike za izbor na Skupštini HAZU. Informacija o predloženicima i njihovim životopisima potom se dostavlja svim članovima Skupštine. Izbori se odvijaju na Skupštini i nisu formalnost, jer se i na Skupštini o svakome predloženiku iznosi životopis i provodi rasprava. Potom redoviti članovi, tj. akademici, tajnim glasovanjem odlučuju o izboru svakoga pojedinog predloženika. Neodabir nekoga od nominiranih predloženika na Skupštini nije presedan, nego se događa povremeno, kada Skupština tako odluči natpolovičnom većinom u tajnom glasovanju. Tako se odabiru akademici, kao i dopisni i suradni članovi, otkad Akademija postoji.

4. AKADEMIJA AKTIVNO VODI BRIGU O NACIONALNOM BLAGU KOJE JOJ JE POVJERENO

HAZU SE SMATRA ODGOVORNOM ZA SVOJE UMJETNINE U NACIONALNOM MUZEJU MODERNE UMJETNOSTI (NMMU)

HAZU temeljem donacija ima u vlasništvu vrijedne umjetnine, koje su joj, kao nacionalno blago, povjerene na trajnu skrb.

Znatan broj umjetnina u vlasništvu HAZU nalaze se u NMMU-u, bivšoj Modernoj galeriji. HAZU inzistira na točnom popisu i lociranju umjetnina koje su pohranjene u NMMU-u i to je jedini razlog medijskih napada na Akademiju u ovome kontekstu. HAZU je bila, a i nadalje je voljna, povjeriti svoje umjetnine NMMU-u na odgovorno upravljanje i izlaganje, radi njihove dostupnosti hrvatskoj javnosti. Dakle, nema govora da bi HAZU umjetnine željela vratiti k sebi natrag, sakriti od javnosti ili njima bilo kako manipulirati, kao što neki insinuiraju. Lako provjerljiva istina jest da je nakon višekratnih neuspješnih pokušaja da postigne dogovor s NMMU-om, HAZU kao odgovoran vlasnik pokrenula sudski postupak s ciljem točnoga lociranja i katalogiziranja umjetnina koje su u njezinu vlasništvu, a koje bi trebale biti pohranjene u NMMU-u.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti kroz svoju je povijest djelovala u različitim povijesnim i državnopravnim okolnostima i, za razliku od mnogih, bila je i bit će najpouzdaniji i najpostojaniji čuvar hrvatskoga kulturnoga identiteta i nacionalnoga blaga koje joj je povjereno.

HRVATSKA AKADEMIJA
ZNANOSTI I UMJETNOSTI